

ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ ЖИТОМИРСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
ЖИТОМИРСЬКИЙ МІСЬКИЙ ЦЕНТР НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ
ТВОРЧОСТІ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ

ПОГОДЖЕНО:

Протокол засідання науково-методичної
ради НМЦ департаменту освіти
Житомирської міської ради

31.08. 2023 р. № 1

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Наказ департаменту освіти
Житомирської міської ради

31.08. 2023 р. № 208

Розробник: Черваток Наталія

«Народне мистецтво»

Навчальна програма з позашкільної освіти
художньо-естетичного напрямку
(початковий та основні рівні 3 роки навчання)

Житомир-2023

Розробник:

Черваток Наталія Романівна - керівник гуртка «Народне мистецтво» Житомирського міського центру науково-технічної творчості учнівської молоді.

Рецензент:

Арбузова Оксана Анатоліївна - заступник директора з навчально-виховної роботи Житомирського центру творчості дітей і молоді.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Декоративно-ужиткове мистецтво є віковичною скарбницею моральних та духовних здобутків українського народу, важливим фактором впливу на формування ціннісних орієнтирів дітей та учнівської молоді України, завдяки якому закладаються основи культурно - духовного багатства нації.

Актуальність навчальної програми з народного мистецтва пов'язана з необхідністю національно – культурного відродження України через формування національної самосвідомості, творчого мислення особистості через знайомство з народною творчістю. Програма містить найпростіші відомості для заняття українським народним мистецтвом, промислами та ремеслами, що не вимагають складного обладнання та виховують майстерність і естетичний смак.

Навчальна програма реалізується на заняттях гуртка художньо-естетичного напрямку та розрахована на вихованців позашкільних закладів, віком 7-18 років. Кількість вихованців у навчальній групі 10-15 осіб, що дає змогу здійснювати індивідуальний підхід до кожного.

Метою навчальної програми є формування компетентностей особистості у процесі опанування виготовлення виробів народного мистецтва.

Основні завдання полягають у формуванні таких *компетентностей*:

1. *Пізнавальної*, що забезпечує ознайомлення з поняттями та знаннями, які стосуються різних видів народного мистецтва, сучасного дизайну, традиціями та звичаями, національними цінностями нашого народу, історією світової культури та мистецтва, основами мистецтвознавства, технологічними процесами виготовлення виробів у різних техніках.

2. *Практичної*, що сприяє оволодінню навичками виготовлення різноманітних виробів у різних техніках, напрацювання, закріплення та поглиблення вмінь та навичок використання різних матеріалів та інструментів

3. *Творчої*, що забезпечує формування творчих здібностей, розвиток художнього смаку, творчої уяви, емоційно-образного мислення, виробленню індивідуального стилю роботи, майстерності при створенні оригінальних виробів.

4. *Соціальної*, що сприяє вихованню дбайливого і шанобливого ставлення до народних традицій, національної свідомості, формуванню естетичного смаку, розвитку позитивних якостей емоційно-вольової сфери особистості: працелюбства, наполегливості у досягненні мети, стійкої систематичної потреби саморозвитку і самовдосконалення, відповідальності за результат власної діяльності, професійне самовизначення, виховання культури праці.

Програму складено за концентричним принципом із повторним вивченням окремих розділів та тем, розширенням та поглибленням змісту навчального матеріалу.

Програма передбачає навчання вихованців у групах початкового та основного рівнів протягом 3 років. На опрацювання навчального матеріалу відводиться така кількість годин:

початковий рівень 1-й рік навчання – 144 години (4 год. на тиждень);

основний рівень 1-й рік навчання – 216 години (6 год. на тиждень);

основний рівень 2-й та наступні роки навчання – 216 години (6 год. на тиждень).

Зарахування учнів у групи 1 року навчання початкового та основного рівнів визначається керівником гуртка залежно від віку та рівня підготовки учнів.

Матеріали програми містять теоретичну та практичну частини. Теоретична частина включає бесіди про зміст і завдання роботи, пояснення тем, інструктаж щодо послідовності та технології виготовлення різноманітних виробів.

Програма початкового рівня спрямована на ознайомлення із культурою українського народу, історією народного мистецтва різних видів, здійснюють перші кроки в оволодінні традиційними українськими промислами. Вихованці ознайомлюються з правилами організації робочого місця, збирання, сортування та зберігання різноманітних матеріалів для роботи в гуртку, мають оволодіти прийомами роботи різними інструментами обробки матеріалів; вивчити потрібні технологічні прийоми та правила безпеки.

Програма основного рівня навчання спрямована на поглиблення знань про народне мистецтво (від простого до складного) та ускладнення завдань. Забезпечує розвиток творчої фантазії та професійних навичок через збільшення питомої ваги завдань та створення самостійно розроблених виробів.

Під час занять використовуються різноманітні методи навчання: словесні (лекції, бесіди, пояснення), наочні (демонстрація ілюстрацій, схем, зразків виробів, екскурсії на виставку), практичні (самостійна розробка схем, ескізів, виготовлення виробів). Вагоме місце у навчальному процесі гуртка займають ігри, конкурси, свята та вікторини як методи стимулювання вихованців. Підсумком роботи з окремих тем є тематичне опитування, тестування, практична робота, виставка кращих робіт.

Навчання в гуртку допомагає вихованцям краще засвоювати матеріал багатьох шкільних предметів і навчальних курсів: «Трудове навчання», «Мистецтво», «Я і Україна» та інших, а також дає основу для навчання в гуртках декоративно-ужиткового мистецтва.

Програма є орієнтовною, і керівник гуртка може вносити зміни й доповнення у її зміст, враховуючи інтереси дітей та стан матеріально-технічного забезпечення. Незмінними мають залишатися мета, завдання та прогнозований результат освітньої діяльності.

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
Початковий рівень, перший рік навчання

№ п/п	Розділ, тема	Кількість годин		
		Теоретичних	Практичних	Усього
1	Вступне заняття	2	-	2
2	Паперова пластика	2	18	20
3	Комбіновані іграшки	2	24	26
4	Сувеніри, символи та хатні обереги	2	18	20
5	Декоративні квіти	2	18	20
6	Іграшки з ниток	2	18	20
7	В'язання гачком	2	28	30
8	Конкурси, свята, виставки	4	-	4
9	Підсумкове заняття	2	-	2
Разом		20	124	144

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1. Вступне заняття (2 год.)

Мета та завдання гуртка. Ознайомлення з планом роботи на навчальний рік. Інструменти та матеріали, необхідні для занять. Правила поведінки в колективі. Організаційні питання. Санітарно-гігієнічні вимоги до організації робочого місця. Правила безпеки життєдіяльності. Дотримання правил техніки безпеки. Демонстрація зразків виробів.

2. Паперова пластика (20 год.)

Теоретична частина. Знайомство із властивостями паперу, обладнанням та матеріалами. Властивості та можливості паперу як матеріалу для художньої творчості, техніка роботи з папером. Основні прийоми роботи з папером: складання, згинання, вирізування, склеювання, торцювання, скручування. Формування навиків роботи з ножицями та папером. Конструювання об'ємної форми з окремих елементів. Способи створення найпростіших елементів паперової пластики.

Практична робота. Прості маніпуляції з папером (згинання, розгинання, розривання по лінії згину). Конструювання нескладних форм. Створення композицій на картоні. Виготовлення листівок, об'ємних композицій та аплікацій.

3. Комбіновані іграшки (26 год.)

Теоретична частина. Різновиди комбінованих іграшок. Види тканини. Правила роботи з викрійками-лекалами. Правила розкрою. Правила добору матеріалів за фактурою та кольором. Вибір ниток. Послідовність виконання іграшок. Ручні шви. Надрізки. Наповнення та оздоблення виготовлених

комбінованих іграшок. Особливості виготовлення комбінованої іграшки. Техніка безпеки.

Практична робота. Виготовлення комбінованих іграшок: подушка-гольничка, свійські та дикі тварини, птахи, новорічні іграшки.

4. Сувеніри, символи та хатні обереги (20 год.)

Теоретична частина. Знайомство з українським народним обрядовим календарем. Символіка у житті українського народу. Обереги рідного краю. Поняття : сувенір, символ, оберег. Види сувенірів . Способи їх створення та оздоблення. Властивості та призначення сувеніра. Сувенір святковий подарунковий. Особливості виготовлення сувенірів з використанням художніх технік: «декупаж», «аплікація», «квілінг». Основи для сувенірів: різнокольоровий картон, дерев'яні палиці, шпажки, пляшки. Аналіз зразків. Матеріали та інструменти. Характеристика технології виготовлення.

Практична робота. Виготовлення сувенірів, символів та хатніх оберегів: підкова на щастя, браслети, лялька – мотанка, ваза з квітами, святкові прикраси, новорічні та різдвяні сувеніри, вітальні листівки.

5. Декоративні квіти (20 год.)

Теоретична частина. Декоративні квіти, їх різноманітність та робота з ними. Методи і принципи виготовлення декоративних квітів із різноманітного матеріалу (стрічки, органза, фетр, нитки, кольоровий папір, креп-папір, квілінг, фоаміран). Використання підручних матеріалів для створення квіткових композицій. Квіти глибокої давнини. Використання квітів в традиціях та обрядах українського народу. Легенди про квіти. Квіти та сучасність. Використання квітів в дизайні та озелененні. Квіткові композиції з паперу. Поняття про композицію: симетрична, асиметрична. Матеріали та інструменти. Техніка безпеки.

Практична робота. Ознайомлення з різними видами матеріалів та інструментів. Перегляд відеоматеріалів про квіти. Створення об'ємної квіткової композиції. Виготовлення панно з квітів. Виготовлення квітів з паперу та креп- чи гофро-паперу. Виставка робіт вихованців.

6. Іграшки з ниток (20 год.)

Теоретична частина. Види іграшок із ниток. Різновиди ниток. Природні та штучні волокна. Кольорові сполучення. Послідовність виготовлення іграшок. Поняття: помпони. Способи створення помпонів. Види ниток необхідних для створення помпонів. Матеріали та інструменти. Демонстрація іграшок з ниток.

Практична робота. Виготовлення іграшок: зайчик, курчатка, півник, курочка, песик, котик. Виготовлення сюжетних композицій.

7. В'язання гачком (30 год.)

Теоретична частина. Історія виникнення техніки в'язання гачком. Інструменти та матеріали для створення виробів гачком. Положення рук і пальців під час роботи. Перша петля. Ланцюжок з повітряних петель. Кільце,

глуха петля, петлі повороту та підйому. Характеристика технології виконання різних видів петель: стовпчики без накиду, напівстовпчик (глуха петля, сполучна петля), стовпчики з одним накидом, стовпчики з двома і більше накидами. Види піко.

Поняття схеми узору. Умовні позначення на схемах повітряних петель, стовпчиків без накиду, напівстовпчиків, стовпчиків з накидом, петлі підйому.

Практична робота. Виконання тренувальних вправ: в'язання ланцюжка, в'язання зразків: стовпчиків без накиду, напівстовпчика, стовпчиків з одним накидом, стовпчиків із двома та трьома накидами. Читання легких схематичних позначень основних видів стовпчиків та їх пров'язування у відповідності до обраної схеми. В'язання кола та квадрата різної величини та обв'язування круглими піко, виготовлення закладок для книжок.

8. Свята, конкурси, виставки, екскурсії (4 год.)

Участь в творчих конкурсах. Творчі зустрічі з народними майстрами. Підготовка та проведення виставок робіт вихованців.

9. Підсумкове заняття (2 год.)

Підведення підсумків роботи гуртка за рік. Виставка кращих робіт вихованців. Відзначення вихованців.

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Вихованці мають знати та розуміти:

- історію та особливості українських народних промислів, географію їх поширення;
- українські народні звичаї та традиції;
- види та жанри декоративно-прикладного мистецтва;
- символіку у житті українського народу та обереги рідного краю;
- елементарні терміни декоративно-прикладного мистецтва;
- елементарні прийоми роботи з художніми матеріалами;
- основні кольори та їх особливості;
- прийоми розташування предметів на площині;
- способи передавання будови, пропорцій, форми, об'єму предметів;
- основні відомості про папір, історію його винайдення, способи виготовлення та види обробки;
- правила виконання художніх робіт із різних матеріалів;
- закони композиції;
- види іграшок;
- види сувенірів та хатніх оберегів;
- різновиди тканин;
- про використання квітів в історії;
- різноманітність квіткових рослин;
- основні правила складання букетів та композицій;
- поняття помпони, способи створення помпонів;
- історію виникнення техніки в'язання гачком;

- види гачків та ниток для в'язання;
- види петель та узорів та особливості їх в'язання;
- способи в'язання;
- умовні позначення, які застосовуються при в'язанні гачком;
- способи збільшення, зменшення та закриття петель.
- назви матеріалів та інструментів, приладдя;
- правила техніки безпеки при роботі з інструментами.

Вихованці мають вміти:

- готувати та прибирати своє робоче місце;
- розрізняти особливості та регіональні ознаки, притаманні різним технікам виконання виробів народного мистецтва;
- правильно використовувати спеціальну термінологію;
- правильно добирати кольорову гамму;
- використовувати в роботі основні закони композиції;
- працювати з різними матеріалами;
- виготовляти квіти з різних матеріалів;
- складати букети та композиції;
- естетично оформлювати виріб;
- користуватися кресленнями, виготовляти шаблони;
- самостійно виготовляти нескладні вироби в різних техніках;
- дотримуватися в роботі правил техніки безпеки.

Вихованці мають набути досвід:

- роботи над індивідуальними та колективними творчими проектами;
- застосування на практиці отриманих теоретичних знань;
- правильного підбору та користуватися інструментами, які потрібні в роботі;
- самостійної роботи з використанням викрійок, шаблонів, технологічних карток.

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
Основний рівень, перший рік навчання

№ п/ п	Розділ, тема	Кількість годин		
		Теоретичних	Практичних	Усього
1	Вступне заняття	3	-	3
2	Паперова пластика	3	24	27
3	Комбіновані іграшки	3	33	36
4	Сувеніри, символи та хатні обереги	3	33	36
5	Декоративні квіти	3	33	36
6	Іграшки з ниток	3	15	18
7	В'язання гачком	3	48	51
8	Конкурси, свята, виставки	6	-	6
9	Підсумкове заняття	3	-	3
Разом		30	186	216

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1. Вступне заняття (3 год.)

Ознайомлення з планом роботи на навчальний рік. Інструменти та матеріали, необхідні для занять. Правила поведінки в колективі. Організаційні питання. Санітарно-гігієнічні вимоги до організації робочого місця. Правила безпеки життєдіяльності. Дотримання правил техніки безпеки. Демонстрація зразків виробів.

2. Паперова пластика (27 год.)

Теоретична частина. Повторення навчального матеріалу початкового рівня: властивості паперу, обладнання та матеріали. Властивості та можливості паперу як матеріалу для художньої творчості, техніка роботи з папером. Поняття квілінг. Історія виникнення техніки квілінг. Сучасні тенденції квілінгу. Основи техніки квілінгу: необхідні матеріали, інструментарій, основні квілінгові форми. Техніка безпеки при нарізуванні смужок паперу та складанні основних форм.

Практична робота. виготовлення листівок та аплікацій. Нарізування паперових смужок різного розміру, складання основних квілінгових форм, створення квілінгових «петельчатих» форм, складання технологічної картки із зразками форм. ознайомлення із схемами, створення власних схем, виготовлення виробів за схемами: квіти для мами, букет, метелики, виготовлення аплікацій технічного змісту за допомогою квілінгових форм, виготовлення плоских фігурок тварин, створення власних конструкцій. Аналіз виконаних робіт.

3. Комбіновані іграшки (36 год.)

Теоретична частина. Повторити правила роботи з викрійками-лекалами. Правила розкрою. Правила добору матеріалів за фактурою та кольором. Вибір ниток. Послідовність виконання іграшок. Ручні шви. Надрізки. Дротяний каркас. Наповнення та оздоблення виготовлених комбінованих іграшок. Самостійний добір матеріалів за кольором та фактурою. Використання кольору та фактури для передачі характеру і настрою іграшки. Вибір казки, для якої будуть виготовлятися іграшки. Техніка безпеки.

Практична робота. виготовлення іграшок: іграшки до Великодня, казкові персонажі, новорічні іграшки.

4. Сувеніри, символи та хатні обереги (36 год.)

Теоретична частина. Продовжувати знайомити з українським народним обрядовим календарем. Символіка у житті українського народу. Обереги рідного краю. Закріпити поняття : сувенір, символ, оберег. Види сувенірів . Способи їх створення та оздоблення. Властивості та призначення сувеніра. Сувенір святковий, подарунковий. Особливості виготовлення сувенірів з використанням художніх технік: «декупаж», «аплікація»,

«квіллінг». Основи для сувенірів: різнокольоровий картон, дерев'яні палиці, шпажки, скляний посуд. Аналіз зразків. Матеріали та інструменти. Характеристика технології виготовлення.

Практична робота. Виготовлення сувенірів, символів та хатніх оберегів: ялинка, новорічні прикраси, новорічні та різдвяні сувеніри, вітальні листівки.

5. Декоративні квіти (36 год.)

Теоретична частина. Декоративні квіти, їх різноманітність та робота з ними. Методи і принципи виготовлення штучних квітів із різноманітного матеріалу. Вибір та підготовка тканини. Викрійки квітів, правила розкрою тканини. Обробка квітки. Її оздоблення. Квіти із паперу. Використання квітів в традиціях та обрядах українського народу. Легенди про квіти. Квіти та сучасність. Квіткові композиції з паперу, тканини та ниток.

Практична робота. Створення об'ємної квіткової композиції. Виготовлення дзвоників, незабудок, в'юнків, фантазійних квітів. Виставка робіт вихованців.

6. Іграшки з ниток (18 год.)

Теоретична частина. Види іграшок із ниток. Види ниток. Природні та штучні волокна. Кольорові сполучення. Послідовність виготовлення іграшок з більшою кількістю деталей. Повторити способи створення помпонів. Види ниток необхідних для створення помпонів. Матеріали та інструменти. Демонстрація іграшок з ниток.

Практична робота. Виготовлення іграшок: пташечка, коник, сонечко, медуза, восьминіжки, лялька. Презентація творчих робіт. Оформлення виробів.

7. В'язання гачком (51 год.)

Теоретична частина. Історія виготовлення сувенірів в'язаних гачком. Поняття прихватки та підставки для посуду. Види прихваток та підставок. Різновиди серветок. Призначення серветок. Історія виникнення японського мистецтва амігурумі. Призначення іграшок Техніка в'язання. Технологія виготовлення виробів амігурумі. Наповнення іграшок. Оздоблення. Зшивання деталей. Умовні позначення. Читання схем. Матеріали та інструменти. Правила безпечної поведінки з інструментами. Демонстрація виробів.

Практична робота. Оволодіння технологією в'язання серветок. В'язання круглої, квадратної та овальної серветок (за схемами) та оздоблення круглими піко. В'язання підставок для гарячого посуду. В'язання квадратної та круглої прихватки для гарячого посуду. В'язання: подарунковий мішечок, мішечок для дрібничок, чехол для мобільного телефону.

В'язання іграшок: сова, котик, зайчик, мишка, жабка, ведмедик. Огляд і оцінка виконаної роботи.

8. Свята, конкурси, виставки, екскурсії (6 год.)

Участь в творчих конкурсах. Творчі зустрічі з народними майстрами. Підготовка та проведення виставок робіт вихованців.

9. Підсумкове заняття (3 год.)

Підведення підсумків роботи гуртка за рік. Виставка кращих робіт вихованців. Відзначення вихованців.

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Вихованці мають знати та розуміти:

- історію та особливості українських народних промислів, географію їх поширення;
- українські народні звичаї та традиції;
- види та жанри декоративно-прикладного мистецтва;
- символіку у житті українського народу та обереги рідного краю;
- елементарні терміни декоративно-прикладного мистецтва;
- історію виникнення техніки квілінг;
- сучасні тенденції квілінгу;
- основи техніки квілінгу;
- правила користування інструментами та матеріалами;
- правила техніки безпеки;
- працювати з різними видами паперу;
- читати схеми, працювати за схемами, складати схеми виготовлення власних виробів;
- послідовність виконання іграшок;
- види швів;
- особливості виготовлення сувенірів з використанням художніх технік: «декупаж», «аплікація», «квілінг»;
- види і типи композицій;
- види і форми букетів;
- назву та колір квітів;
- основні та похідні кольори;
- поняття «холодної» та «теплої» гами кольорів;
- виготовляти декоративні квіти різної складності;
- виготовляти квіти та квіткові композиції за власним задумом;
- історію виготовлення сувенірів в'язаних гачком;
- види сувенірів.;
- поняття прихватки та підставки для посуду;
- різновиди серветок;
- призначення серветок;
- способи в'язання серветок;
- історію виникнення японського мистецтва амігурумі;
- технологію виготовлення іграшок амігурумі;
- види гачків та ниток для в'язання іграшок;
- наповнення та оздоблення іграшок;
- способи в'язання іграшок;
- умовні позначення, які застосовуються при в'язанні гачком;
- способи зменшення, збільшення та закриття петель.

Вихованці повинні вміти:

- готувати та прибирати своє робоче місце;
- правильно використовувати спеціальну термінологію;
- використовувати в роботі основні закони композиції;
- працювати з різними матеріалами;
- виготовляти квіти з різних матеріалів;
- складати букети та композиції;
- естетично оформлювати виріб;
- користуватися кресленнями, виготовляти шаблони;
- самостійно виготовляти нескладні вироби в різних техніках;
- застосовувати на практиці отриманні знання;
- вміти правильно користуватися інструментами, які потрібні в роботі;
- дотримуватися в роботі правил техніки безпеки.
- виконувати правила техніки безпеки праці на заняттях гуртка;
- вміти правильно користуватися інструментами, які потрібні в роботі;
- підбирати інструменти до кожної техніки;
- виготовляти іграшки з ниток з більшою кількістю деталей;
- в'язати гачком закладки для книжок;
- в'язати гачком серветки, подарункові мішечки, прихватки та підставки для гарячого посуду;
- в'язати іграшки - амігурумі;
- технологію в'язання квітів;
- в'язати гачком квітів та вазонів.

Вихованці мають набути досвід:

- роботи над індивідуальними та колективними творчими проектами;
- застосування на практиці отриманих теоретичних знань;
- правильного підбору та користуватися інструментами, які потрібні в роботі;
- самостійної роботи з використанням викрійок, креслень, шаблонів, технологічних карток.

ОРІЄНТОВНИЙ ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Основний рівень, другий рік навчання

№ п/п	Розділ, тема	Кількість годин		
		Теоретичних	Практичних	Усього
1	Вступне заняття	3	-	3
2	Паперова пластика	3	24	27
3	Комбіновані іграшки	3	33	36
4	Сувеніри, символи та хатні обереги	3	33	36
5	Декоративні квіти	3	33	36
6	Іграшки з ниток	3	15	18
7	В'язання гачком	3	48	51
8	Конкурси, свята, виставки	6	-	6
9	Підсумкове заняття	3	-	3

Разом	30	186	216
-------	----	-----	-----

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1. Вступне заняття (3 год.)

Ознайомлення з планом роботи на навчальний рік. Інструменти та матеріали, необхідні для занять. Правила поведінки в колективі. Організаційні питання. Санітарно-гігієнічні вимоги до організації робочого місця. Правила безпеки життєдіяльності. Дотримання правил техніки безпеки. Демонстрація зразків виробів.

2. Паперова пластика (27 год.)

Теоретична частина. Повторення навчального матеріалу основного рівня першого року навчання: властивості паперу, обладнання та матеріали. Властивості та можливості паперу як матеріалу для художньої творчості, техніка роботи з папером. Об'ємний та напівоб'ємний квілінг. Техніка напівоб'ємного квілінгу, особливості з'єднання деталей.

Практична робота. виготовлення листівок та аплікацій. виготовлення робіт в техніці об'ємного квілінгу: лісові звірі, домашні улюбленці, квіткові композиції. Аналіз виконаних робіт.

3. Комбіновані іграшки (36 год.)

Теоретична частина. Повторити правила роботи з викрійками-лекалами. Правила розкрою. Правила добору матеріалів за фактурою та кольором. Вибір ниток. Послідовність виконання іграшок. Ручні шви. Надрізки. Дротяний каркас. Наповнення та оздоблення виготовлених комбінованих іграшок. Самостійний добір матеріалів за кольором та фактурою. Використання кольору та фактури для передачі характеру і настрою іграшки. Вибір казки, для якої будуть виготовлятися іграшки. Техніка безпеки.

Практична робота. виготовлення іграшок: іграшки до Великодня, іграшки з більшою кількістю деталей: «Ведмідь», «Лисиця», «Кіт», «Песик», новорічні іграшки.

4. Сувеніри, символи та хатні обереги (36 год.)

Теоретична частина. Продовжувати знайомити з українським народним обрядовим календарем. Символіка у житті українського народу. Обереги рідного краю. Закріпити поняття : сувенір, символ, оберег. Види сувенірів . Способи їх створення та оздоблення. Властивості та призначення сувеніра. Сувенір святковий подарунковий. Особливості виготовлення сувенірів з використанням художніх технік: «декупаж», «аплікація», «квілінг». Основи для сувенірів: різнокольоровий картон, дерев'яні палиці, шпатель, скляний посуд. Аналіз зразків. Матеріали та інструменти. Характеристика технології виготовлення.

Практична робота. виготовлення сувенірів, символів та хатніх оберегів: ялинка, різдвяний вінок, новорічні прикраси, новорічні та різдвяні сувеніри, вітальні листівки.

5. Декоративні квіти (36 год.)

Теоретична частина. Декоративні квіти, їх різноманітність та робота з ними. Методи і принципи виготовлення штучних квітів із різноманітного матеріалу. Вибір та підготовка тканини. Викрійки квітів, правила розкрою тканини. Обробка, зборка квітки. Її оздоблення. Квіти із паперу. Використання квітів в традиціях та обрядах українського народу. Легенди про квіти. Квіти та сучасність. Квіткові композиції з паперу, тканини та ниток.

Практична робота. Створення об'ємної квіткової композиції. Виготовлення панно з квітів із тканини. Виготовлення квітів: ромашка, волошка, льон, мак, соняшник, троянда, фіалка. Виставка робіт вихованців.

6. Іграшки з ниток (18 год.)

Теоретична частина. Види іграшок із ниток. Види ниток. Природні та штучні волокна. Кольорові сполучення. Послідовність виготовлення іграшок з більшою кількістю деталей. Повторити способи створення помпонів. Види ниток необхідних для створення помпонів. Матеріали та інструменти. Демонстрація іграшок з ниток.

Практична робота. Виготовлення іграшок: серце, ведмідь, заєць, вовк, білка, фантазійні іграшки. Презентація творчих робіт. Оформлення виробів.

7. В'язання гачком (51 год.)

Теоретична частина. Повторити історію виготовлення сувенірів в'язаних гачком. Історія виникнення японського мистецтва амігурумі. Призначення іграшок. Техніка в'язання. Технологія виготовлення виробів амігурумі. Наповнення іграшок. Оздоблення. Зшивання деталей. В'язання іграшок з більшою кількістю деталей. Умовні позначення. Читання схем. Різноманітність капців та шкарпеток. Способи їх в'язання та оздоблення. Нитки та гачки, необхідні для роботи. Правила безпечної поведінки з інструментами. Демонстрація виробів.

Практична робота. В'язання іграшок різних розмірів та з більшою кількістю деталей: ведмідь, заєць, жабка, гусениця, змія, кіт, песик, морські жителі, лялька. В'язання виробів. Оздоблення готових робіт. Огляд і оцінка виконаної роботи.

8. Свята, конкурси, виставки, екскурсії (6 год.)

Участь в творчих конкурсах. Творчі зустрічі з народними майстрами. Підготовка та проведення виставок робіт вихованців.

8. Підсумкове заняття (3 год.)

Підведення підсумків роботи гуртка за рік. Виставка кращих робіт вихованців. Відзначення вихованців.

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Вихованці мають знати та розуміти:

- історію та особливості українських народних промислів, географію їх поширення;
- українські народні звичаї та традиції;
- види та жанри декоративно-прикладного мистецтва;
- символіку у житті українського народу та обереги рідного краю;
- елементарні терміни декоративно-прикладного мистецтва;
- історію виникнення техніки квілінг;
- сучасні тенденції квілінгу;
- основи техніки квілінгу;
- правила користування інструментами та матеріалами;
- правила техніки безпеки;
- працювати з різними видами паперу;
- використовувати різні техніки обробки паперу (витинанка, оригамі, паперопластика);
- читати схеми, працювати за схемами, складати схеми виготовлення власних виробів;
- послідовність виконання іграшок;
- види швів;
- особливості виготовлення сувенірів з використанням художніх технік: «декупаж», «аплікація», «квілінг»;
- види і типи композицій;
- види і форми букетів;
- назву та колір квітів;
- основні та похідні кольори;
- поняття «холодної» та «теплої» гами кольорів;
- виготовляти декоративні квіти різної складності;
- виготовляти квіти та квіткові композиції за власним задумом;
- історію виготовлення сувенірів в'язаних гачком;
- види сувенірів.;
- поняття прихватки та підставки для посуду;
- різновиди серветок;
- призначення серветок;
- способи в'язання серветок;
- історію виникнення японського мистецтва амігурумі;
- технологію виготовлення іграшок амігурумі;
- види гачків та ниток для в'язання іграшок;
- наповнення та оздоблення іграшок;
- способи в'язання іграшок;
- умовні позначення, які застосовуються при в'язанні гачком;
- способи збільшення, зменшення та закриття петель.

Вихованці повинні вміти:

- готувати та прибирати своє робоче місце;
- розрізняти особливості та регіональні ознаки, притаманні різним технікам виконання виробів народного мистецтва;
- правильно використовувати спеціальну термінологію;
- використовувати в роботі основні закони композиції;

- працювати з різними матеріалами;
- виготовляти квіти з різних матеріалів;
- складати букети та композиції;
- естетично оформлювати виріб;
- користуватися кресленнями, виготовляти шаблони;
- самостійно виготовляти нескладні вироби в різних техніках;
- застосовувати на практиці отриманні знання;
- вміти правильно користуватися інструментами, які потрібні в роботі;
- дотримуватися в роботі правил техніки безпеки.
- виконувати правила техніки безпеки праці на заняттях гуртка;
- вміти правильно користуватися інструментами, які потрібні в роботі;
- підбирати інструменти до кожної техніки;
- виготовляти іграшки з ниток з більшою кількістю деталей;
- в'язати гачком закладки для книжок;
- в'язати гачком серветки, подарункові мішечки, прихватки та підставки для гарячого посуду;
- в'язати іграшки - амігурумі;
- технологію в'язання квітів;
- в'язати гачком квітів та вазонів;
- складати схеми виготовлення капців та шкарпеток;
- знімати мірки для побудови викрійки;
- в'язати гачком капців та шкарпеток.

Вихованці мають набути досвід:

- роботи над індивідуальними та колективними творчими проектами;
- застосування на практиці отриманих теоретичних знань;
- правильного підбору та користуватися інструментами, які потрібні в роботі;
- самостійної роботи з використанням викрійок, креслень, шаблонів, технологічних карток.

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ОБЛАДНАННЯ

Основне обладнання	Кількість
Інструменти	
Пінцет	15 шт.
Гачки №1 до №6	15 шт.
Ножиці	15 шт.
Голки ручні	5 наб.
Ножиці «зіг-заг»	2 шт.
Клейовий пістолет	1 шт.
Лінійки	15 шт.
Шило	15 шт.
Приладдя для квілінгу	15 шт.
Матеріали	
Кольорові олівці	За необхідністю
Кольорові фломастери	За необхідністю

Прості олівці	15 шт.
Клей ПВА	20 флаконів
Кольоровий папір	20 наборів
Кольоровий картон	20 наборів
Білий картон	20 наборів
Папір креповий (різнокольоровий)	10 рулонів
Серветки паперові (з малюнком)	В асортименті
Біла тканина	10 м.
Кольорова тканина	За необхідністю
Різнокольорові стрічки	За необхідністю
Фетр	За необхідністю
Органза	За необхідністю
Мішковина	За необхідністю
Велюр	За необхідністю
Ватин	10 м.
Синтетичний трикотаж	10 м.
Гудзики	За необхідністю
Викрійки(лекала)	В асортименті
Різнокольорові нитки різної фактури та товщини	За необхідністю
Різноманітні за формою та кольором намистини, бісер, стеклярус	За необхідністю
Коробочки для зберігання ниток	За необхідністю
Наповнювач для іграшок	За необхідністю
Фурнітура різна	30 шт.
Тканина фетр	15 наб.
Дріт	100 м.
Вироби для демонстрації	За темами занять
Фото і відео матеріали зі зразками схем	За темами занять
Схеми для індивідуальної роботи	За необхідністю

ЛІТЕРАТУРА

1. Белянська Л. Б. Сучасні і класичні види в'язання гачком / Л. Б. Белянська. – Донецьк : ТОВ ВКФ «БАО», 2006. – 288 с.
2. Веремійчик І. Граючись, вчимося / І.Веремійчик. - Тернопіль: Мальва, 2002
3. Воропай О. Звичаї нашого народу / О. Воропай. – К.: 1998
4. Ганжа П.О. Таємниці українського ремесла. - К., Мистецтво, 1996.
5. Готті М. Шовкові квіти / М. Готті – М., 1995.
6. Гура Л.П., Жоголь Л.Є., Ісупова Н.М. та ін. Прикрась свій дім. – Київ, 1988.

7. Нечуй-Левицький І. Світогляд українського народу/ Ескіз української міфології/. – К.,.:АТ «Обереги», 1992.
8. Золотицький М. Ф. Квіти в легендах і переказах / М. Ф. Золотицький; пер. з рос. П. Ф. Кравчук ; худ. С. М. Буртовий. – К : Фірма «Довіра», 1992. – 207 с. – ІS .
9. Кардинал Д. Узори из бумаги. Квиллинг / Д. Кардинал [пер. с англ. Е.С. Скиперской]. – М.: Арт-родник, 2009. – 48 с. ил.
10. Котелянець Н. Вироби із ниток / Н. Котелянець. – «Початкова школа» № 12, 1999р. – 32-33 с. ВN 5-7707-2493-5.
11. Легенький Ю. Г. Від ремесла до творчості / Ю.Г. Легенький. – К.: Час, 1990. – 152 с.

12. Литвинец Е. М. Чарівні візерунки / Е. М. Литвинец. – К : Радянська школа,1985. – 48 с.
13. Навчальні програми з позашкільної освіти художньо-естетичного напрямку: вип. 2 / за ред. Биковського Т.В., Шкури Г.А. – К.: УДЦПО, 2016. – В. 2. – 267 с
14. Прикрась свій дім/ Гура Л.П. та ін.- К.: Техніка, 1988
15. Сухаревська О. Іграшки з гофрованого паперу/О.Сухаревська.- Полтава, 1999
16. Юртакова А. Е. Квілінг. Напівоб'ємні композиції / А. Юртакова, Л. Юртакова. – Донецьк: СКІФ, 2013. – 64 с. іл.